

RAUMAN

LYSEON

LUKION

KOULULEHTI

SUOMEN VANHIN - PERUSTETTU 16.11.1895

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Viveka Kataja

TOIMITTAJAT

Annukka Heinonen
Nelli Mäkelä
Viveka Kataja
Helena Ollila
Vilma Stenius

KUVITUS

Emilia Anttila
Iida Haakana
Viveka Kataja
Kaisa Lehtinen
Hilla Vedman
Katri Ollila
Daryna Tsarynnyk

TAITTO

Emilia Anttila
Katri Ollila
Peppi-Lotta Pakaslahti
Vilma Stenius
Daryna Tsarynnyk

ETUKANSI

Hilla Vedman

TAKAKANSI

Vilma Stenius

OHJAAVAT OPETTAJAT

Emilia Badyari
Tuula Kuusela

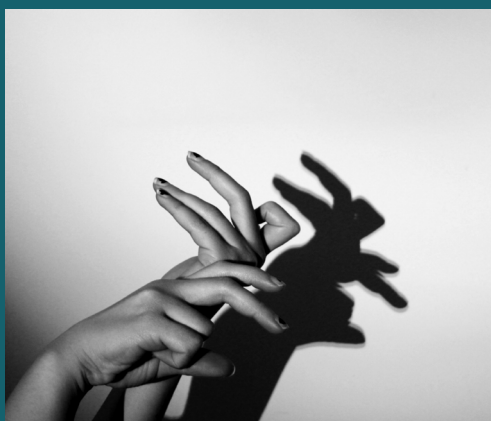
SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS

4

6

MUUTTUVASSA
AJASSA

KUVA Emilia Anttila

14

RUNOJA

VANHOJEN TANSSIT

16

ÄITI
KOULUN-
PENKILLÄ

18

KUVA Iida Haakana

8

KATSE
TULEVAISUUTEEN

SUURLUKION
SYNTY

10

KUVA Katri Ollila

PÄÄKIRJOITUS: ITSEENSÄ LUOTTAMINEN *ei välttämättä ole* HELPPOA

TEKSTI ja **KUVA** Viveka Kataja

Itseluottamus antaa sinulle sen mitä tarvitset tavoitteidesi saavuttamiseen. Kaikki eivät aina mene suunnitelmien mukaan ja joskus elämässä tulee eteen yllättäviä asioita. Mutta jos tiedät mitä todella haluat, mikä sinua estää toteuttamasta sitä?

Jotkin seikat saattavat horjuttaa itseluottamustasi. Ulkoiset valinnat saattavat saada

pohtimaan omia valintoja, kykyjä ja voimia. Mutta jos haluat jotain tarpeeksi paljon, voit saavuttaa sen. Sinun täytyy vain olla selvillä siitä, mitkä sinun todelliset ja realistiset tavoitteesi ovat.

Valitettavasti suurin osa uskoo, että mokailu ja epäonnistuminen ovat nöyryyttäviä ja häpeällisiä asioita. Useat luulevat, että mokai-

lun jälkeen olisi syytä ottaa askel taaksepäin ja luovuttaa. Todella monella on upeita ja täysin realistisia tavoitteita, mutta luovuttavat niiden suhteen monien esteiden ja epäonnistumisien takia. Entä jos epäonnistumiset ja mokat nähtäisiinkin mahdollisuutena oppia uutta? Kaikki ei kuitenkaan aina voi mennä täydellisesti. Kaikista pahinta on, ettei koskaan yritä mitään, vaan luovuttaa jo ennen kokeilemistä. Älä koskaan lopeta sen takia, että epäonnistuit! Jatka eteenpäin niin kauan, että saavutat sen mikä on mahdollista.

Olisi hyvä myös muistaa, ettei saa verrata it-

seään muihin. Vertailusta ei ole mitään hyötyä kellekkään. Et voi muuttua paremmaksi tai menestyksekkäämmäksi ihmiseksi vertailun kautta. Ketään ei ole täysin samanlainen kuin sinä, joten miksi vertailisit itseäsi muihin? Jokainen ihminen on erilainen ja jokaisella on omat lahjansa, kykynsä ja taitonsa.

Itseluottamus syntyy siitä, kun näät itsesi ihmisenä, jonka ei tarvitse kopioida muiden tekemisiä. Olet ainutlaatuinen ja upea ihminen juuri tuollaisena kuin olet. Usko itseesi, sillä se ihminen, joka aina vertaa itseään muihin, häviää joka kerta.

Itseluottamus

Monella paljon unelmia on
Vaikka tie niihin ei ole mutkaton
Voi tielle paljon kuoppia mahtua
Ja silloin luottamus itsen tukahtua

Ei epäonnistumisista kannata luovuttaa
Vaan silloin asenne uudelleen kohottaa
On vahvuutta yrittää uudelleen
Vaikka ihan hiljalleen

Muista luottaa itseesi
Silloin varmemmat ovat askeleesi

- Viveka Kataja

MUUTTUVASSA AJASSA

Vuosi 2021 on lopuillaan. Loppusyksyn harmautta valaisevat kirkkaana hohdat näytöt toimittavat meille viestejä

ja tietoa maailman tapahtumista lähes reaaliaikaisesti. Suun ja nenän peittävät kasvomaskit paljastavat vain silmät, kuulokkeista soi musiikki. Toisin kuin menneisyyden ihmiset kuvittelivat, emme vielä elä lentävien autojen aikakautta taivaankantta hipovien pilvenpiirtäjien keskellä. Moni asia on silti muuttunut vuosien kuluessa. Kukapa olisi osannut vaikka viisi vuotta sitten kuvitella, millaista arkemme tänään on? Ihmiset kautta historian ovat yrittäneet arvailla tulevaa niin tähdistä kuin tilastoistakin tulevaisuuden säilyessä lopulta mysteerinä aina siihen hetkeen asti, jossa se väijäämättä muuttuu nykyhetkeksi.

Tulevaisuuden saapumista odotellessa voimme kuitenkin oppia yhtä sun toista niin itsestämme ja toisista, kuin maailmasta ympärillämme. Ja lopulta huomaamme, kuinka

muutoksenkin keskellä jotkin asiat säilyvät läpi vuosien lähes muuttumattomina.

Halusin ottaa selvää, miten maailman muuttuminen on todellisuudessa näkynyt arkielämässä. Siispä kysyin mummoltani, joka oli ikäiseni noin viisikymmentä vuotta sitten, millaista hänen elämänsä tuolloin oli. Kuten voi olettaa, elämä hänen nuoruutensa Suomessa oli kaikenkaikkiaan hyvin erilaisista kuin nykyään. Matkapuhelimet ja internet olivat vielä kaukana tulevaisuudessa, joten yhteyttä pidettiin kirjeitse ja soittamaan pystyi kolikoilla toimivilla puhelinautomaateilla. Liikkuminen hoitui pääasiallisesti jalan tai pyörällä, auton kyytiin pääsi vain harvoin. Vapaa-aika kului ulkoillen, joskus saatettiin käydä tansseissa. Siinä missä nuoret nuoret nykyään suuntaavat peruskoulun jälkeen lukioon tai muihin jatko-opintoihin, pääsi mummoni 17-vuotiaana töihin sijaistamaan sairaala-apulaisia.

Tuntuu vaikealta kuvitella elämää noin erilaisessa maailmassa, mutta olen kiitollinen, että minulla on siihen mahdollisuus mummoni kautta. Olen kuitenkin myös kiitollinen, että nykyinen yhteiskunta mahdollistaa opiskelun ja sitä kautta avaa meille ovia, jotka olivat ehkä vielä muutamia vuosikymmeniä sitten lukossa. Nykyajan arjessa kohtaamamme haasteet ja toiveet eroavat merkittävästi vuosikymmenten takaisista, mutta vaikka monet asiat ovat muuttuneet, ovat jotkin myös säilyneet ennallaan. Ystävät ja heidän kanssaan vietetyn ajan arvo ei ole laskenut vuosikymmenienkään saatossa. Myös unelmat, ja pienet arkiset ilot kuten luonnossa liikkumien ja ystävälliset sanat ovat tärkeitä myös meille, jotka elämme toisenlaista aikaa.

TEKSTI Vilma Stenius
KUVA Katri Ollila

katse

TULEVAISUUTEEN

Haaveileminen ja haaveiden toteuttamiseen pyrkiminen kuuluvat ihmiselämään. Monet haaveilevat lapsikatraasta. Jotkut haaveilevat maatilan omistamisesta tai asumisesta monen lemmikin kanssa. Toiset unelmoivat menestyksestä ja kuuluisuuteen nousemisesta.

Tulevaisuus on kiinnostanut ihmisiä kautta aikojen. Kuitenkin eri aikakaudet ovat nähneet

TEKSTI: Nelli Mäkelä

KUVITUS: Hilla Vedman ja Kaisa Lehtinen

Kuten 1800-luvulla naisten äänioikeus oli mahdoton asia tapahtuvaksi tulevaisuudessa. Liikkuvat kuvat (elokuvat) olivat sen aikaista unelmaa. Nykyään molemmat edellä mainitut 1800-luvun unelmat ovat suurimmaksi osaksi normaalia arkea. 1800-luvulla mietittiin jos tulevaisuudessa liikenne siirtyy taivaalle, ja kaikilla ihmisillä olisi tekniset siivet selässään. Kuulostaa vieläkin aika siistiltä unelmalta lentää taivaalla omilla siivillä.

Koulun käyntikin on nähty erilaisesti menneisyydessä. 1900-luvulla ollaan ajateltu jos oppilaiden päähän pistetään kypärä, ja tämän kypärän välityksellä tieto siirretään oppilaiden päähän. Eipä tarvitsisi tällaisen kypärän kanssa kuunnella opettajien paasaamista, jos kaikki tieto tulisi suoraan päähän. 1900-luku oli muutenkin mielenkiintoinen aika tulevaisuuden ennustuksiin. Esimerkiksi silloin ajateltiin, että valaita voitaisiin käyttää vedenalaisina busseina tai että aamutoimet, kuten pukeutuminen hoituisi koneiden avulla. Jopa jatkuvat matkat kuuhun kuuluivat 1900-luvun tulevaisuuden kuviin. Muutama asia, joista 1900-luvulla haaveiltiin, ovat käyneet toteen. Tällaisia kuvitelmia olivat esimerkiksi videopuhelu, veden alla kulkeminen ja itseohjautuvat autot.

Siirrytääs nyt kuitenkin 2000-luvulle. Nykyään haaveillaan aikamatkustuksen ja teleportauksen olevan mahdollista tulevaisuudessa. Haaveillaan myös pillereistä, joka sisältävät koko päivän ateriat. Matkat Marsiin ja siellä asuminen ovat kiinnostaneet ihmisiä 2000-luvulla.

Ihmiskunnan siirtäminen toiseen planeettaan on ollut ajatuksena monen sukupolven ajan. Tasa-arvoinen maailma on työn alla. Samoin on myös sukupuolineutraali yhteiskuntakin. Nämä haaveet kyllä kuulostavathoukuttelevalta, mutta nykyään tulevaisuus saattaa näyttää pimeämmältäkin. Saattaa olla, ettei muutaman sadan vuoden päästä maapalloa enää ole, koska ilmaston muutos on tapahtumassa. Silloin ei maailmassa olisi lentäviä autoja, aikamatkustusta eikä palvelijarobotteja. Tämän päivän opiskelijoilla on myös tulevaisuus pohdinnan alla. He saattavat hakeutua ammattiin josta saa eniten palkkaa. Yksityiselämän ja työn tasapainottaminen ovat myös olleet nuorilla

mielessä. Meneekö hyvään työhön, josta ei tykkää, vai elääkö pienillä tuloilla ja onnellinen. Nuoret painottelevat tulevaisuuttaan rahan ja onnellisuuden välillä. Tekniikan edistyminen muokkaa tulevaisuuden kulkua. Esineiden kierrättäminen kehitty. Pyritään tekemään uusia tuotteita vanhoista materiaaleista. Maapallon "terveyttä" pyritään parantamaan. Vegaanisia ruokia lisätään ruokalistoihin ja saadaan kasvisruoka valikoimaa enemmän kauppojen hyllyille.

Tulevaisuus näyttää valoisalta, niin kuin kuuluukin. Ihmisten kuuluu unelmoida tulevaisuuteen liittyen, ja se tekee elämästä parempaa. Nähdään tulevaisuus omin silmin ja koetaan sen mukanaan tuomat edistykset.

SUURLUKION SYNTY

TEKSTI Annukka Heinonen **KUVAT** Emilia Anttila

29.8.2005 Rauman kaupunginvaltuusto päätti Rauman kolmen lukion yhdistämisestä yhdeksi suurlukioksi. Vuonna 2007 Uotilanrinteen lukio sekä Raumanmeren lukio siirtyivät samaan rakennukseen Rauman Yhteislyseon lukion (Ryllin) kanssa Nummenvaheelle muodostaen Rauman lukion.

Päätöstä lukioden yhdistymisestä vastustivat erityisesti Raumanmeren lukion sekä Uotilanrinteen opiskelijat. Jo Raumanmeren lukiossa biologiaa ja maantiedettä opettanut Juha-Lassi Tast muistelee opiskelijoiden järjestäneen mielenosoituksen Raumanmeren koululta kaupungintalolle, jossa he vaativat koulujen jäävän rauhaan.

Uotilanrinteen lukio
Kuva: Koulun Pedanet

Kuvataiteen opettaja Tuula Kuusela kävi itse lukionsa Uotilanrinteessä. Vaikka tällöin koulujen yhdistyminen ei vielä ollut ajankohtaista, ei ajatuksesta pidetty. Uotilassa yhteishenki oli hyvää ja huumorintaju omintakeista. Lukio oli myös yksi ensimmäisiä luokattomia lukioita.

Koululehti Innon joulunumerossa vuonna 2005 pohditaan jo suurlukiota jutussa ”Suurlukio – suklaasydän, tinakuoret?”. Ryllin opiskelijoiden mielipiteet eivät olleet yhtä kielteiset kuin muiden koulujen, mutta täysin varmoja projektin onnistumisesta ei oltu. Opiskelijoilla riittää ehdotuksia ja kysymyksiä tilojen kehittämisestä ja riittävydestä. He ovat myös huolissaan kaikista eri kouluista tulevien opiskelijoiden sopeutumisesta yhteis-

Raumanmeren lukio

Rauman Yhteislyseon lukio

seen arkeen. Uhkakuvana on tilanne, jossa eri kouluista tulleet opiskelijat eristäytyvät omiin porukoihinsa ja nurkkiinsa, jolloin yhteishenkeä ei pääse muodostumaan. Hyviäkin puolia yhdistymisestä löytyi: muissa kouluissa käyvät kaverit pääsevät nyt saman katon alle.

”Syksyn kuluessa itse kukin on varmasti huomannut, ettei arjen keskeisin sisältö ole muuttunut mitenkään, vaikka ympäristö ja vastaantulijoiden kasvot olisivatkin.” Syksyn 2007 Innon pääkirjoitus rauhoittelee aikaisempia huolia. Päätoimittajana toiminut abi Sannamari Lehtinen jatkaa: ”Joitakin perinteitä jatketaan ja uusia luodaan, jotta arjen rytmi ei tukahduttaisi kenenkään mielikuvitusta. Näin meille syntyy aito opiskelu- ja työympäristö, jota yhteiset tapahtumat ja ajoittainen hauskanpito elävöittävät.”

Koulujen yhdistyminen näkyy edelleen Rauman Lyseon lukion arjessa. Enää muistutuksia vanhoista kouluista ei löydy opiskelijoiden joukosta. Vanhat koulut näkyvät kuitenkin koulumme perinteissä ja tavoissa. Into on Suomen vanhin koululehti, joka perustettiin vuonna 1895. Kouluumme se periytyi Rauman Yhteislyseon lukiosta. Koulussamme keväisin jaettava kiertopalkinto Yrjö-patsas on Uotilanrinteen lukiosta, joka alun perin tunnettiin Rauman maalaiskunnan lukiona. Rauman lukiossa jokakeväistä perinnettä jatkettiin keväällä 2008.

Kevään 2008 Intossa yhdistymistä arvioitiin jo vuoden kokemuksella. Sekä päätoimittaja Ristomatti Vahe että rehtori Matti Saarivuori ovat samoilla linjoilla Rauman lukion ensimmäisestä vuodesta: vuosi meni paremmin kuin osattiin odottaa, mutta parannettaavaakin löytyy. Tiettyä kolmijakoisuutta koulusta vielä löytyi, mutta suurilta erimielisyyksiltä ja kulttuurishokeilta vältyttiin. Kolmijakosuudesta päästiin muutamassa vuodessa, kun vanhoista kouluista tulleet opiskelijat valmisuivat.

Huolta aiheutti myös Aronahteen koulun A-siiven sisäilma ongelmat. Ongelmaan ratkaisuksi löytyi muuttaminen entiseen Otan kouluun.

Koulujen yhdistyminen tapahtui Raumalla verrattain kivuitta. Innon 2008 kevät-numerossa paikallisten tiedotusvälineiden kerrotaan uutisoineen lukion erilaisista tapahtumista ja kuulumisista positiiviseen sävyyn.

Vaikka suurlukion opiskelijamassaan hukku-
minen oli vääjäämätöntä, löytyi suuresta opiskelijamäärästä hyviäkin puolia. Niin sanottujen erityisosaajien määrä suuressa lukiossa oli moninkertainen pieniin lukioihin verrattuna. Vuonna 2008 rehtori Saarivuori huomasi tämän joulujuhlien yhteydessä: ”Olen ollut suorastaan äimisinnyt siitä, kuinka paljon koulustamme löytyy lahjakkaita osaajia esiintyjiksi.”

Suurlukion arki on usein kiireistä, mutta ilmapiiri voi silti olla kannustava ja avoin. Hyvän ohjeen antaa Lehtinen pääkirjoituksessaan vuodelta 2007: ”Avoimuus on tämän kokoisessa koulussa ensiarvoisen tärkeää, ja tämän ensimmäisen vuoden aikana luodaan perusta sille, millaista on opiskella Rauman

lukiossa. Jos ilmapiiri on avoin, ennakkolukuloton ja vapautunut, jokapäiväiset kohtaamiset ovat helpompia eikä kenenkään tarvitse arastella kommunikointia oppilaiden tai opettajien kanssa – olivat he tuttuja tai tuntemattomia.” Meidän onneksemme tässä onnistuttiin ja koulumme toimii mallikkaasti.

Koulumme historiasta lisää pedanetissä:
<https://peda.net/rauma/rauman-lukio/pjh>

KUVA Iida Haakana

KUVA Viveka Kataja

KUVA Emilia Anttila

Jouluntunnelma

Joulu upea, ikuinen
Meille aina yhtä kultainen
Herkkä, tärkeä, hempeä
Meille lämmin, pyhä ja lempeä
Sulle toivotamme joulun ajan odotusta
hyvän joulun toivotusta

TEKSTI Viveka Kataja

KUVAT Hilla Vedman

Ulkopuolinen

Kun sut ulkopuolelle jätetään
Se rikkoo sisältä entisestään
Tulee fiilis et kukaan ei susta tykkää
Ja haluut vaan jäädä syrjempään
Ne jotka sut ulkopuolelle jättää
Niin hyvän ystävän sussa menettää
Sä et oo niitten arvoinen
Vaan sä oot kallisarvoinen
Hyvä ystävä sut huomioi
Ja sulle hyvän mielen toi
Muista itseäs arvostaa
Niin silloin suo onnestaa

Pelko

Pelko mun mielen valtaa
Ihan kuin joutuisin sumussa vaeltaa
Mä jähmetyn paikalleni
Melkein iskee migreeni
En jalkoja pysty liikuttamaan
Ihan niin kuin aamutuimaan
Kun todella pelottaa
Se mielestä ohjat ottaa
Täytyy kuitenkin yrittää muistaa
Vaikka kuinka ahdistaa
Että kaikesta selviää
Eikä jossain vaiheessa pelota enää

TEKSTI Viveka Kataja
KUVAT Emilia Anttila

Yksinäisyys

Kun mieli murenee
Missä silloin läheiset lienee
Yksinäisyys kamalaa on
Olo silloin on toimeton
Kun sydämeen sattuu
Kasvaa läheisten vastuu
Ei pysty mitään tekemään
Ja kaikki menee mönkään
Huomenna on uusi päivä
Tehdään siitä juhlapäivä
Monelle sä olet tärkeä
Ja toivottavasti sää on huomenna selkeä

VANHOJEN TANSSIT 2021

TEKSTI Emilia Anttila

KUVAT Daryna Tsarynnyk

Me nykyiset abit pääsimme viimein tanssiin, kun kauan odotettu Vanhojenpäivä koitti marraskuun alussa. Vanhojen siirtäminen ja epävarmuus toivat monelle stressiä ja kyyneleitä, mutta suurin osa jatkoi siitä huolimatta taistelua loppuun asti. Kärsvälisyytemme palkittiin, ja Vanhojenpäivä oli odotusten mukaisesti taianomainen ja iki-muistoinen.

Vaikka itse esityspäivänä mielessämme pyöri varmasti muitakin murheita kuin korona, se jätti tietysti jälkensä tämän vuoden Vanhojen tansseihin. Tansseja muokattiin tilanteeseen

sopivammiksi, ja esimerkiksi kättelyt ja parinvaihdot jätettiin kokonaan pois esityksestä. Lisäksi mieltä painoi kysymys siitä, täytyykö esityksessä pitää maskeja, ja kampaaja-aikoja saatettiin muuttaa ja perua useampaan otteeseen. Merkittävin koronan aikaansaannos oli kuitenkin epätoivo, joka iski esityspäivän siirtyessä kauemmas ja kauemmas tulevaisuuteen. Loppujen lopuksi korona ei onnistunut perumaan juhlapäivää kokonaan, mutta It's Corona Time -kappale oli varmasti kaikkien mielestä aivan oikeutettu osa tansseja.

Nykyään Vanhojen tanssit tunnetaan yleisesti

”prinsessapäivänä”, jolloin tanssijat pukeutuivat siisteihin pukuihin tai kauniisiin ja kimalteviin mekkoihin, mutta perinne alkoi varsin erinäköisenä, sillä alun perin Vanhojenpäivänä pukeuduttiin kirjaimellisesti vanhahtaviin vaatteisiin ja esitettiin vanhuksia. Vähitellen juhlat muuttuivat rennommiksi ja isovanhemmilta lainatut vaatteet vaihtuivat tanssiaspukuihin.

Vielä parikymmentä vuotta sitten Vanhojenpäivä oli kuitenkin paljon vaatimattomampi kuin nykyään, ja esimerkiksi äitini tanssi enoltaan lainatussa harmaassa puvussa eikä

käynyt meikkaajalla tai kampaajalla.

Vanhojenpäivää edelsivät muutamien liikuntatuntien harjoitukset, eivätkä vanhemmat päässeet seuraamaan lastensa tansseja. Vaikka päivän kulku ja pukukoodi ovat muuttaneet muotoaan paljon vuosien saatossa, vanhat salonkitanssit sekä hauskanpito ja yhteishenki ovat säilyneet osana Vanhojen tansseja tähän päivään saakka, ja olen iloinen siitä, että pääsimme koronan aiheuttamista takaiskuista huolimatta jatkamaan tätä vanhaa suomalaista perinnettä tänäkin vuonna.

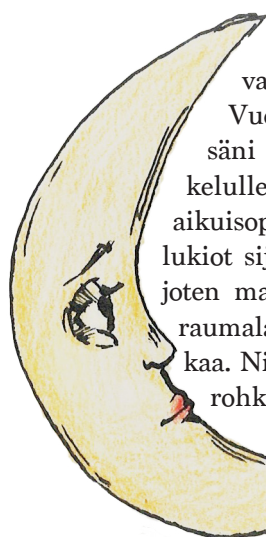
Äiti koulunpenkillä

Omat ikätoverini pääsivät ylioppilaiksi keväällä 1984, mutta minulla oli peruskoulun jälkeen niin kiire muuttamaan pois kotoa, näkemään maailmaa ja kokeilemaan omia siipiäni, ettei silloin ollut aikaa lukiolle. Ei se huono päätös ollut. Ammatillisen koulutuksen konkreettisuus ja käytännöllisyys sopivat minulle oikein hyvin. Maailmaa tuli nähtyä ja tuli koettua monenlaista (enimmäkseen sellaista, josta en taatusti aio hiiskahtaa mitään lapsilleni). Jotenkin lukion suorittaminen ”sitten joskus” oli kuitenkin jäänyt ajatusten perukoille kytemään. Lähipiirissäni on ollut useampiakin aikuisopiskelijoita, joten kannustavalla

Katri Ollila 2021

TEKSTI Helena Ollila
KUVAT Katri Ollila

esimerkilläkin oli varmasti vaikutuksensa.

Vuonna 2017 tuli työelämäsäni sellainen käänne, että opiskelulle olisikin aikaa. Lähimmät aikuisopiskeluun keskittyneet iltalukiot sijaitsivat Porissa ja Turussa, joten matkojen takia opiskelu olisi raumalaiselle ollut turhan rankkaa. Niinpä opinto-ohjaaja Marjan rohkaisemana suoritin talvikausina 2017-2020 Rauman Lyseon lukiossa aikuislukion oppimäärän, joka on nuorisostetta paljon tiiviimpi kokonaisuus, sekä lopulta myös ylioppilastutkinnon. Sain omat lukiovuoteni sujautettua poikani lukiotaipaleen jälkeen ja ennen tyttäreni lukion alkua. Se oli minulle tärkeää, koska lasteni kannalta lukion käyminen yhtä aikaa äidin kanssa varmaan olisi jo täyttänyt koulukiusaamisen tunnusmerkistön...

Aloittaessani kuvittelin valitsevani myös kustannustehokkaan mallin, kun kolme perheenjäsentä voi lukea samat kirjat. Olin väärässä. Nyt meillä on kotona useista aineista kolme eri kirjaa, joiden jälleenmyyntiarvo on nolla, kiitos salamannopeasti vaihtuvien opetussuunnitelmien. Monelta muultakin osalta lukion käyminen oli minulle silmiä avaava opintomatka 2000-luvun koulun todellisuuteen.

Aikuisena kouluarjessa arvostaa hieman eri asioita kuin nuorena. Vuosikymmenten kotikokkauksen jälkeen maistui aivan lukusukselta istua koulun ruokalassa valmiiseen pöytään. Eikä tarvinnut edes tiskata! Myös kouluaineissa omat arvostukseni saattoivat olla hieman valtavirrasta poikkeavia. Minulle kurssitarjottimen helmiä olivat esimerkiksi talousmatematiikka ja yhteiskuntaopin laktieto. Näiden kurssien pitäisi olla pakollisia, niin arkielämän kansalaistaitoja ne sisältävät, asuntolainan koroista avioehdon kohtuullistamispykälään.

Opiskeleminen lasteni ikäisten koulutove-

reiden keskellä oli kieltämättä loikka oman mukavuusalueen ulkopuolelle. Nopeasti kuitenkin oivalsin, että olen lukiossa opiskele-massa enkä sosiaalisen kanssakäymisen vuoksi, niinpä voin aivan huoleti sulkeutua omaan opiskelukuplaani ja antaa nuorten elää omaa elämäänsä – jota kieltämättä oli kovin viihdyttävää sivusta seurata. Vietettyäni kolme talvea sananmukaisesti nykynuorison keskelä, ymmärrän ainakin omia lapsiani ja heidän maailmaansa paljon aiempaa paremmin.

Opiskelu on aikuiselle sekä helpompaa että vaikeampaa kuin nuorelle. Helpotusta tuo se, että monista asioista elämäkokemus antaa perustietoja, joiden päälle uutta teorian tietoa on hyvä kiinnittää. Vaikeuskerrointa taas lisää se, että toisissa asioissa aiemmasta opiskelusta on jo aikaa. Itse olin opiskellut englannin kielioppia viimeksi 36 vuotta sitten, joten ensimmäisellä kurssilla sain aloittaa käytännössä aivan nollasta. Toisaalta on kovin palkitsevaa, kun jostain täysin mahdollottoman näköisestä koettelemuksesta selviytyykin. Jos ei hyvin arvosanoisin, niin ainakin rimaa hipoen läpi.

Tällä ihmiskokeella tuli todistettua se, ettei ole olemassa mitään yhtä ja ainoaa oikeaa kaavaa, minkä mukaan elämä pitää elää. Asioita voi tehdä omassa järjestyksessä ja omalla tavallaan, miettimättä mitä ne muut tästä nyt ajattelevat. Läpi elämän kannattaa säilyttää muka-

naan uuden oppimisen kipinä, eikä lukita sitä nuoruudenai- kaiseen pulpettiin. Mutta lukio, siinä voi päästä hiukan helpommalla alta parikymppisenä kuin yli viisikymppisenä. Kun lukion nyt olette aloittaneet, niin koettakaa vaan porskuttaa se kunnialla läpi. Ei voi olla mahdollontonta, jos äiti-ihminenkin siitä suoriutuu.

